

**«ԷՎՈՎԱԲԱՆԿ» ՓԱԿ
ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ**

31/03/2021

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	9
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)	11
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	3,655,280	3,663,713
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(2,039,444)	(1,712,384)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		1,615,836	1,951,329
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	353,934	257,508
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(219,117)	(197,947)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		134,817	59,561
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	272,476	191,524
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով զուտ օգուտ		27	-
Այլ գործառնական եկամուտներ	9	71,662	147,937
Այլ գործառնական ծախսեր	10	(166,181)	(108,179)
Գործառնական եկամուտ		1,928,637	2,242,172
Արժեզրկման ծախս	11	(463,849)	(596,245)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(508,565)	(457,500)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(184,140)	(130,653)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	13	(349,259)	(376,221)
Շահույթ մինչև հարկումը		422,824	681,553
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(84,360)	(124,757)
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար		338,464	556,796
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում		11,152	48,687
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում		5,477	21,824
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		(2,007)	(8,764)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով օգուտ/(վնաս)		14,622	61,747
Այլ համապարփակ ֆինանսական օգուտ/(վնաս) ժամանակաշրջանի համար հարկումից հետո		14,622	61,747
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար		353,086	618,543

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. ապրիլի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	36,440,496	37,471,183
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	19,701,957	18,181,073
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	3,577,179	1,179,869
Ներդրումային արժեթղթեր	19		
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		17,109,703	14,488,608
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		3,972,025	5,728,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	112,178,578	111,716,348
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	21	9,434,318	9,517,804
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	-	-
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ակտիվ		376,836	370,530
Բռնագանձված ակտիվներ	22	2,005,322	2,072,059
Այլ ակտիվներ	23	803,558	694,173
Ընդամենը՝ ակտիվներ		205,599,972	201,420,317
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	24	1,500,231	2,749,926
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	25	14,829,971	16,524,178
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	124,243,371	124,226,407
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	18	81,072	67,344
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	27	6,332,649	-
Այլ փոխառություններ	28	16,050,254	15,739,784
Ստորադաս փոխառություններ	29	5,386,844	5,303,185
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	707,322	620,955
Այլ պարտավորություններ	30	2,266,770	2,340,136
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		171,398,484	167,571,915
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	31	20,000,000	20,000,000
Գլխավոր պահուստ		1,000,000	1,000,000
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ		3,567,853	3,594,693
Իրական արժեքի պահուստ		(51,063)	(65,685)
Զբաղիված շահույթ		9,684,698	9,319,394
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		34,201,488	33,848,402
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		205,599,972	201,420,317

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. ապրիլի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Զբաղյալ շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,000,000	1,000,000	(65,685)	3,594,693	9,319,394	33,848,402
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	338,464	338,464
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(26,840)	26,840	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	-	-	11,152	-	-	11,152
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	5,477	-	-	5,477
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	(2,007)	-	-	(2,007)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար	-	-	14,622	(26,840)	365,304	353,086
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	-	-	-
Հաշվեկշիռը 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ	20,000,000	1,000,000	(51,063)	3,567,853	9,684,698	34,201,488
Հաշվեկշիռը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,950,000	262,075	186,367	1,488,560	9,701,186	29,588,188
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	556,796	556,796
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(8,452)	8,452	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	-	-	48,687	-	-	48,687
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	21,824	-	-	21,824
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	(8,764)	-	-	(8,764)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար	-	-	61,747	(8,452)	565,248	618,543
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	-	-	-
Հաշվեկշիռը 2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	17,950,000	262,075	248,114	1,480,108	10,266,434	30,206,731

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. ապրիլի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	422,824	681,553
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	184,140	130,653
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	4,073	2,984
Արժեզրկման ծախս	463,849	596,245
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	20,937	9,524
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ վնաս	13,728	59,448
Զուտ վնաս/(օգուտ) ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	21,786	(101,539)
Ստացվելիք տոկոսներ	(467,399)	(168,282)
Վճարվելիք տոկոսներ	224,224	1,135,376
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները (Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում	888,162	2,345,962
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(1,497,528)	6,084,006
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(2,396,750)	(322,189)
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	(13,728)	(58,168)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(364,514)	(9,322,515)
Բռնագանձված ակտիվներ	62,664	(54,944)
Այլ ակտիվներ	(104,638)	393,045
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	(1,253,618)	(1,357,092)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(1,712,403)	(9,530,303)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(961,951)	1,573,656
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13,728	58,168
Այլ պարտավորություններ	(78,680)	(397,186)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	(7,419,256)	(10,587,560)
Վճարված շահութահարկ	(6,306)	(82,753)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(7,425,562)	(10,670,313)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի (առք)/վաճառք	(475,707)	11,234
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(100,654)	(73,855)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(576,361)	(62,621)

Հազար ՀՀ դրամ

2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
---	---

Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր

Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,276,715	-
Այլ փոխառություններ	487,557	326,911
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(40,257)	(25,080)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	6,724,015	301,831

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում

(1,277,908) (10,431,103)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ (ծանոթ 15)

37,471,183 26,030,924

Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա

247,699 400,630

Պարտքային վնասի գծով պահուստի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա

(478) (24)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ 15)

36,440,496 16,000,427

Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝

Ստացված տոկոսներ	3,187,881	3,495,431
Վճարված տոկոսներ	(1,794,283)	(567,484)

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. ապրիլի 15-ին

Վարչության նախագահ՝ Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝ Էմմա Ջանիյան

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)

01/01/21-31/03/21
Նորմատիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
Կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	20,000,000.00	50,000.00	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	36,288,744.55	30,000,000.00	Խախտում առկա չէ
Ն11 Հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	14.51%	9.00%	Խախտում առկա չէ
Ն12 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	18.86%	12.00%	Խախտում առկա չէ
Ն21 Բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	29.09%	15.00%	Խախտում առկա չէ
Ն211 Առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	23.68%	4.00%	Խախտում առկա չէ
Ն212 ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	4.00%	Խախտում առկա չէ
Ն22 Բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	183.97%	60.00%	Խախտում առկա չէ
Ն221 Առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	114.62%	10.00%	Խախտում առկա չէ
Ն222 ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	10.00%	Խախտում առկա չէ
N23 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (LCR)	366.90%	100%	Խախտում առկա չէ
N231 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	188.58%	60%	Խախտում առկա չէ
N232 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	x	60%	Խախտում առկա չէ
N24 Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (NSFR)	136.03%	100%	Խախտում առկա չէ
N241 Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	123.03%	60%	Խախտում առկա չէ

01/01/21-31/03/21

Նորմատիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
N242 Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	x	60%	Խախտում առկա չէ
Ն31 Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	15.80%	20.00%	Խախտում առկա չէ
Ն32 Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	78.06%	500.00%	Խախտում առկա չէ
Ն41 Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.29%	5.00%	Խախտում առկա չէ
Ն42 Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	3.15%	20.00%	Խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը			
ՀՀ դրամով	x	2.00%	Խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% Եվրոյով	Խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ
Արտարժույթային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	2.02%	10.00%	Խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝			
ԱՄՆ դոլարով	1.91%	7.00%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	x	7.00%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	x	7.00%	Խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	0.11%	7.00%	Խախտում առկա չէ

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:
 Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. ապրիլի 15-ին
 Վարչության նախագահ՝ Կարեն Եղիազարյան
 Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝ Էմմա Զանինյան

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ)՝ անվանափոխված «Պրոմթեյ Բանկ» ՓԲԸ-ն է, որը հիմնադրվել է 01.06.1990թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 02.10.1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկ (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N27 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 11 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում, մեկ մասնաճյուղ՝ Գյումրիում, մեկ մասնաճյուղ՝ Արմավյան քաղաքում, մեկ մասնաճյուղ՝ Վանաձոր քաղաքում:

Բանկի աշխատակիցների թիվը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կազմում է 357:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հանրապետության 44/2 փող., Երևան 0010, Հայաստանի Հանրապետություն:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

2020թ. մարտ ամսին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը 2019թ. դեկտեմբեր ամսին Չինաստանում բռնկված կորոնավիրուսը (COVID-19) դասակարգեց որպես համաճարակ: Կորոնավիրուսն արդեն իսկ էական ազդեցություն է ունեցել համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա:

Իրավիճակն Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի սրվեց Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյուքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

Վերոնշյալ իրադարձությունները, որոնց ամբողջական հետևանքները դժվար է կանխատեսել ներկա պահին, կարող են հետագայում էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ապագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Բանկի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը բանկի գործունեության վրա:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային

Ստանդարտների հորհրդի (<<ՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները << գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄԿ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով բացառությամբ հողի, շինությունների որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են << դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում (փուլ 2)» (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 16, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- «Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը» (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)
- «Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ)
- «Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսեր» (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի թաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կումիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթ կամ վնասի մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող) իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	531.17	522.59
<< դրամ/1 Եվրո	622.96	641.11

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ծանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխատվությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույթների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր

գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաժաման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինչ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 - արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների խումբ - գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահավածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեզրկված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,

Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող

դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսարդույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիսենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխատվությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
  - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող

պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:

- եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
- Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում

են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխառությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

4.9 Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ հոդվածում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով

ստացվելիք գումարներ հողվածում: Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերը ճանաչվում են «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» հողվածում, իսկ համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է «Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ» հողվածում:

4.10 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև դիսկետներ և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Ձուտ առևտրային եկամուտ» հողվածում:

4.11 Վարձակալություն

Բանկը որպես վարձակալ

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կամ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կամ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքերը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	40	2.5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-8	100-12.5
Փոխա-դրա-միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	5-8	20-12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեքը կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողի և շինությունների վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում, և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.17 Ֆինանսական երաշխավորություններ և վարկային պարտավորություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխավորություն տրամադրողը փոխհատուցի երաշխավորությունը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Ֆինանսական երաշխիքավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պահուստները ներառում են նաև ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով պարտավորությունները, ինչպես ներկայացվում է 4.17 ծանոթագրությունում:

4.19 Սեփական կապիտալ

Բաժնեփրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ

իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության ներառումը (տես 37.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,971,079	3,194,392
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	389,684	216,090
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	272,669	223,732
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,576	21,878
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	6,510
Այլ	272	1,111
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3,655,280	3,663,713
Հաճախորդների հաշիվներ	1,469,477	1,222,551
Ռեպո գործառնություններ	204,648	172,514
Ստորադաս փոխառություն	116,324	108,254
Այլ փոխառություններ	183,727	98,099
Թողարկված պարատոմսեր	20,816	72,960
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	23,515	28,482
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	20,937	9,524
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	2,039,444	1,712,384

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	99,842	73,088
Վճարային քարտերով գործառնություններ	192,592	140,340
Դրամարկղային գործառնություններ	27,453	17,328
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	25,713	13,706
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	3,024	5,911
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	5,310	7,135
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	353,934	257,508
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	16,474	30,130
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	24,275	27,548
Վճարային քարտերով գործառնություններ	166,514	133,472
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	5,198	933
Այլ ծախսեր	6,656	5,864
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	219,117	197,947

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտ	285,555	248,113
Զուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(13,728)	(59,448)
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքը չափվող արժեթղթերի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	649	2,880
Տոկոսային եկամուտ/(ծախս) ածանցյալ գործիքների գծով	-	(21)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	272,476	191,524

9 Այլ գործառնական եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	58,983	28,694
Եկամուտներ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	519	173
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ օգուտ	-	101,539
Այլ	12,160	17,531
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	71,662	147,937

10 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	77,481	56,969
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	21,786	-
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	4,073	2,984
Ինկասացիոն ծախսեր	6,918	6,035
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	5,433	4,334
Վարկային ռեզիստորի և այլ գործառնական համակարգերի օգտագործման ծախսեր	24,202	864
Քարտերի անվանագրման և առաքման ծախսեր	8,798	14,759
Վարկերի զիջման ծախսեր	7,575	-
Այլ	9,915	22,234
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	166,181	108,179

11 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	478	24
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,832	3,730
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19,934	10,072
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,477	21,824
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	411,839	550,684
Այլ ակտիվներ	354	931
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	23,935	8,980
Ընդամենը արժեզրկման ծախս	463,849	596,245

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	493,366	432,372
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	5,312	1,213
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	9,887	23,915
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	508,565	457,500

13 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	84,982	104,784
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	41,645	37,993
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	52,122	47,796
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	13,392	18,695
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	17,451	40,836
Անվտանգության գծով ծախսեր	24,707	19,261
Գրասենյակային ծախսեր	18,224	24,707
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	11,175	5,361
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	16,585	12,247
Ակտիվների կարճաժամկետ վարձակալության ծախսեր	9,730	8,661
Ապահովագրության գծով ծախսեր	15,538	1,741
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	39,599	34,811
Այլ	4,109	19,328
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	349,259	376,221

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հետաձգված հարկ	84,360	124,757
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	84,360	124,757

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% (2020թ.՝ 18%) հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	422,824		681,553	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով	76,108	18.0	122,680	18.0
(Զհարկվող եկամուտներ)/Չնվազեցվող ծախսեր	588	0.1	9,653	1.4
Արտարժույթի (դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	5,193	1.2	(18,277)	(2.7)
Զուտ (օգուտ)/վնաս ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	2,471	0.6	10,701	1.6
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	84,360	20.0	124,757	18.3

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

						31 մարտի 2021
	1 հունվարի 2021	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Չուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(8,685)	(1,083)	-	(9,768)	-	(9,768)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(30,950)	(2,411)	-	(33,361)	-	(33,361)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	950	(1,225)	-	(275)	-	(275)
Ներդրումային արժեթղթեր	31,864	-	(2,007)	29,857	29,857	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	127,103	(217,004)	-	(89,901)	-	(89,901)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(772,237)	10,562	-	(761,675)	-	(761,675)
Այլ ակտիվներ	(1,336)	(192)	-	(1,528)	-	(1,528)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(5,338)	(555)	-	(5,893)	-	(5,893)
Այլ փոխառություններ	174	(60)	-	114	114	-
Ստորադաս փոխառություններ	(52)	52	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	21,162	(5,885)	-	15,277	15,277	-
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	16,390	133,441	-	149,831	149,831	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(620,955)	(84,360)	(2,007)	(707,322)	195,079	(902,401)

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2020	Շահույթ ուն կամ վնասում ճանաչ- ված	Այլ համապար- փակ ֆինանսա- կան արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)		
				Զուտ	Հետա- ձգված հարկա- յին ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորու- թյուն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(783)	(7,902)	-	(8,685)	-	(8,685)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(29,044)	(1,906)	-	(30,950)	-	(30,950)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(4,581)	5,531	-	950	950	-
Ներդրումային արժեթղթեր	(34,786)	-	66,650	31,864	31,864	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	321,848	(194,745)	-	127,103	127,103	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(316,178)	22,951	(479,010)	(772,237)	-	(772,237)
Այլ ակտիվներ	(2,146)	810	-	(1,336)	-	(1,336)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,605	(7,943)	-	(5,338)	-	(5,338)
Այլ փոխառություններ	-	174	-	174	174	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	(52)	-	(52)	-	(52)
Այլ պարտավորություններ	94,348	(73,186)	-	21,162	21,162	-
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	-	16,390	-	16,390	16,390	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորու- թյուն	31,283	(239,878)	(412,360)	(620,955)	197,643	(818,598)

Հետաձգված հարկի կիրառելի դրույքը կազմում է 18 % (2020: 18%)

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
	Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,095,261
Կանխիկ դրամական միջոցներ	10,319,085	9,024,169
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	2,030,626	2,254,538
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	2,000,410
	36,444,972	37,475,181
Արժեզրկումից պահուստներ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	(4,476)	(3,998)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,440,496	37,471,183

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2021թ.-ի մարտի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18%) չափով: Այդ միջոցները 2021թ.-ի մարտի 31-ի դրությամբ կազմում են 17,092,388 հազար դրամ (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 15,729,522 հազար դրամ):

Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2021թ.-ի մարտի 31 դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չունի պայմանագրային կողմ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	3,998	2,338
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(3,998)	(2,338)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	4,476	2,362
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	4,476	2,362

16 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	19,713,756	18,191,040
Արժեզրկումից պահուստներ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով	(11,799)	(9,967)
Ընդամենը հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	19,701,957	18,181,073

2021թ.-ի մարտի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.4% (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.2%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով համաձայնագրերի գծով 3% (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2.8%)։

2021թ.-ի մարտի 31 դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ունի մեկ պայմանագրային կողմ), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ.-ի մարտի 31-ի դրությամբ այս պայմանագրերի զուտ գումարը կազմում է 3,859,026 (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31 դրությամբ՝ 3,605,186 հազար դրամ):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջը -ջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջը -ջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	9,967	2,027
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(9,967)	(2,027)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	11,799	5,757
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	11,799	5,757

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի համախառն արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021		31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական և կորպորատիվ պարտատուներ	20,741,450	19,713,756	18,949,307	18,191,040
Ընդամենը գրավադրված ակտիվներ և հակադարձ ռեպո պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	20,741,450	19,713,756	18,949,307	18,191,040

2021թ.-ի մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հակադարձ ռեպո պայմանագրերով որպես գրավ ստացած և ռեպո պայմանագրերի ներքո վերագրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 11,660,537 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,639,188 հազար ՀՀ դրամ):

17 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Բանկերին տրամադրված վարկեր	3,235,212	561,477
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	103,000	353,000
Դեպոնացված միջոցներ այլ բանկերում	265,645	275,805
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	4,148	479
	3,608,005	1,190,761
Արժեզրկումից պահուստներ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածությունների գծով	(30,826)	(10,892)
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	3,577,179	1,179,869

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ դեպոնացված գումարը բանկերում իրենից ներկայացնում է Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ բանկերին տրված ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 4.1% (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.8%): 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան ՀՀ դրամով վարկեր:

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի ոչ մի բանկի տրված միջոցներ, որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերի տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջ -ջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջ -ջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հումվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	10,892	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	333	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	19,601	10,072
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	30,826	10,072

18 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոփերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոփերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային ռիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 մարտի 2021			31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք
Արտարժույթով պայմանագրեր						
Արտաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր	768,800	-	81,072	768,800	-	67,344
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	768,800	-	81,072	768,800	-	67,344

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	15,139,157	12,433,482
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ոչ պետական պարտատոմսեր	1,927,721	2,012,301
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	42,825	42,825
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17,109,703	14,488,608
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,972,025	5,728,670

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ներառյալ հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	79,469	27,892
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	4,173	21,824
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	1,304	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	84,946	49,716

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բանկը ժամանակաշրջանի ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021		31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Պետական պարտատոմսեր	6.1-9.9	2021-2036	6.1-9.9	2021-2036
Ոչ պետական պարտատոմսեր	4.0-12.8	2021-2022	4.0-12.8	2021-2023

20 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 մարտի 2021			31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	25,512,294	(78,782)	25,433,512	23,739,041	(62,948)	23,676,093
Սպառողական վարկեր	29,145,149	(3,783,861)	25,361,288	31,097,325	(3,286,193)	27,811,132
Օվերդրաֆտ	2,331,467	(182,906)	2,148,561	2,113,869	(182,115)	1,931,754
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Շինարարություն	5,493,466	(122,691)	5,370,775	5,334,522	(120,412)	5,214,110
Արդյունաբերություն	11,155,741	(65,902)	11,089,839	11,810,478	(114,000)	11,696,478
Առևտուր	19,363,603	(221,517)	19,142,086	18,293,408	(234,503)	18,058,905
Ֆինանսական ծառայություններ	4,451,324	(15,252)	4,436,072	3,796,737	(12,574)	3,784,163
Այլ	19,261,941	(65,496)	19,196,445	19,621,352	(77,639)	19,543,713
Ընդամենը	116,714,985	(4,536,407)	112,178,578	115,806,732	(4,090,384)	111,716,348

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 15.3% (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 15.7%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 8.7% (2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8.7%):

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկառու, որոնց, այդ թվում նրանց փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 19,096,070 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19,918,428 հազար դրամ՝ տրամադրված թվով չորս վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ականավոր պարտքային կորուստների պահուստ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝	716,271	770,661	2,044,324	3,531,256
- փոխանցում 12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	(22,098)	18,486	3,612	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	10,774	(489,451)	478,677	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	37,625	(37,625)	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(56,472)	229,009	264,221	436,758
Վերականգնում	23,474	103	-	23,577
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	95,549	95,549
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(41,591)	(41,591)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	671,949	566,433	2,807,167	4,045,549

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝	917,571	337,443	1,185,775	2,440,789
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	5,274	(5,274)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(17,345)	27,035	(9,690)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(9,286)	(290,028)	299,314	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(212,791)	272,792	117,166	177,167
Վերականգնում	436,127	15,632	1,725	453,484
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	50,971	50,971
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(723,286)	(723,286)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	1,119,550	357,600	921,975	2,399,125

Վարկային պորտֆելի ակնկալվող պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի հետևանքով փուլերի միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 37.1.2 ծանոթագրությունում:

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝	276,832	62,187	220,109	559,128
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(18)	8	10	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)		(4,983)	4,983	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	-	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(44,536)	(50,909)	(6,631)	(102,076)
Վերականգնում	21,126	-	-	21,126
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	16,593	16,593
	-	-	(3,913)	(3,913)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	253,404	6,303	231,151	490,858

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	160,952	-	355,431	516,383
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(17,890)	17,890	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(9,510)	-	9,510	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	103,927	(14,628)	(180,621)	(91,322)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	11,355	-	-	11,355
Վերականգնում	-	-	6,761	6,761
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(17,477)	(17,477)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	248,834	3,262	173,604	425,700

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ 9,796,442 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,302,316 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 35 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 37 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 33 ծանոթագրությունում:

21 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Վարձակ ալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համա- կարգ- չային տեխնիկ ա և կապի սարքա- վորումնե ր	Փոխա- դրա- միջոցներ	Գրասեն- յակային և այլ հիմնակա ն միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներ- դրում- ներ	Ոչ նյութա- կան ակտիվ- ներ	Օգտա- գործման իրավուն ք հանդի- սացող ակտիվեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>									
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,633,873	93,844	1,482,817	159,435	738,629	-	443,493	529,768	8,081,859
Ավելացում	-	4,641	17,902	175	43,227	-	7,910	-	73,855
Վերադասակարգում ներ	-	-	(673,891)	-	673,891	-	-	-	-
Օտարում	-	-	(79)	-	-	-	-	-	(79)
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	4,633,873	98,485	826,749	159,610	1,455,747	-	451,403	529,768	8,155,635
<i>2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)</i>									
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	6,748,877	199,043	843,906	159,610	1,966,242	36,094	627,375	1,026,593	11,607,740
Ավելացում	936	8,826	4,306	-	56,218	9,252	21,116	-	100,654
Վերադասակարգում ներ	45,346	-	(267)	-	267	(45,346)	-	-	-
2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ	6,795,159	207,869	847,945	159,610	2,022,727	-	648,491	1,026,593	11,708,394
<i>Կուրսակված մաշվածություն</i>									
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	529,715	39,172	873,283	51,298	398,296	-	163,759	59,185	2,114,708
Տարվա ծախս	30,691	2,362	33,849	4,436	31,954	-	8,165	19,196	130,653
Վերադասակարգում ներ	-	-	(476,332)	-	476,332	-	-	-	-
Օտարում	-	-	(79)	-	-	-	-	-	(79)
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	560,406	41,534	430,721	55,734	906,582	-	171,924	78,381	2,245,282
<i>2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)</i>									
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	123,228	49,762	347,210	68,854	1,147,828	-	208,648	144,406	2,089,936
Տարվա ծախս	53,719	3,251	31,529	4,368	46,931	-	15,196	29,146	184,140
2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ	176,947	53,013	378,739	73,222	1,194,759	-	223,844	173,552	2,274,076
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>									
2020թ. հունվարի 1- ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,104,158	54,672	609,534	108,137	340,333	-	279,734	470,583	5,967,151
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	4,073,467	56,951	396,028	103,876	549,165	-	279,479	451,387	5,910,353
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	6,625,649	149,281	496,696	90,756	818,414	36,094	418,727	882,187	9,517,804
2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ	6,618,212	154,856	469,206	86,388	827,968	-	424,647	853,041	9,434,318

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները իրենցից ներկայացնում են գրասենյակային տարածքներ, որոնք վարձակալվել են Բանկի կողմից մասնաճյուղերում գործունեություն իրականացնելու համար:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2021թ. մարտի 31-ի Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու նպատակով 43,738 հազար դրամի չափով (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 51,274 հազար դրամ):

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող հողատարածքների և շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 2020թ-ի հունիսի 1-ի դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատումից աճ 2,661,164 հազար դրամ գումարով և վնաս 5,687 հազար դրամով: Ղեկավարությունը հիմք է ընդունել անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Սկզբնական արժեք	3,212,993	3,177,402
Կուտակված մաշվածություն	(991,166)	(888,565)
Հաշվեկշռային արժեք	2,221,827	2,288,837

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	2,005,322	2,072,059
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	2,005,322	2,072,059

2021թ. մարտի 31-ին ավարտվող միջանկյալ ժամանակահատվածի ընթացքում Բանկի կողմից ոչ մի ակտիվ չի բռնագանձվել հաճախորդներին տրված վարկերի գրավների մասով, 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 72,389 հազար ՀՀ դրամ:

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	425,054	390,361
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	137,962	134,624
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	563,016	524,985
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(1,623)	(1,370)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	561,393	523,615
Կանխավճարներ	69,014	89,447
Պահեստ	46,192	44,032
Կանխավճարներ հարկերի գծով	48	21
Այլ	126,911	37,058
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	242,165	170,558
Ընդամենը այլ ակտիվներ	803,558	694,173

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	1,370	810
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(1,370)	(810)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	1,724	1,741
Զուտ դուրսգրում	(101)	(1,440)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	1,623	301

24 Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Վարկեր բանկերից	1,500,231	2,743,505
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	-	6,421
Ընդամենը բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	1,500,231	2,749,926

Բանկերից ստացված վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ բանկերի նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը 5.6% է (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ առկա չեն), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի առկա չեն (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.8%):

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Ռեպո համաձայնագրեր ԿԲ-ի հետ	11,001,684	14,004,213
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	3,828,287	2,444,342
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	-	75,623
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	14,829,971	16,524,178

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով հետգնման պայմանագրերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.7% (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4.4%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով պայմանագրեր առկա չեն (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չկային նման պայմանագրեր):

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	19,099,455	21,897,534
Ժամկետային ավանդներ	18,367,969	16,474,112
	37,467,424	38,371,646
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	12,271,791	11,923,935
Ժամկետային ավանդներ	74,504,156	73,930,826
	86,775,947	85,854,761
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	124,243,371	124,226,407

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 11,650,516 հազար դրամ գումարով (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10,147,416 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.6% (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9.6%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 4.9% (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4.9%), Ռուբլով պարտավորությունների համար՝ 6.0% (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.1%):

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ կապակցված հաճախորդների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու): 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 6,058,993 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10,620,958 հազար դրամ):

27 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,332,649	-
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,332,649	-

2021թ.-ի մարտի 2-ին Բանկը բաց տեղաբաշխմամբ թողարկել է պարտատոմսեր 500 մլն. ՀՀ դրամ և 5 մլն. ԱՄՆ դոլար ընդհանուր ծավալով:

2021թ.-ի մարտի 23-ին Բանկը բաց տեղաբաշխմամբ թողարկել է պարտատոմսերի երկրորդ տրանշը 500 մլն. ՀՀ դրամ և 5 մլն. ԱՄՆ դոլար ընդհանուր ծավալով: Պարտատոմսերը ամբողջությամբ տեղաբաշխվել են:

Պարտատոմսերի արժեկտրոնային տարեկան եկամտաբերությունը՝ 10% և 5.5% է, արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝ եռամսյակային, շրջանառության ժամկետը՝ 30 ամիս:

28 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>31 մարտի 2021</u>	<u>31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)</u>
Փոխառություններ վարկային կազմակերպություններից	8,608,133	8,269,508
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված փոխառություններ	6,253,812	6,437,468
Փոխառություններ ՀՀ ԿԲ-ից	1,188,309	1,032,808
Ընդամենը այլ փոխառություններ	<u>16,050,254</u>	<u>15,739,784</u>

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով այլ փոխառությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.6% (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.7%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով՝ 3.3% (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման փոխառություններ չկային),

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու կազմակերպությունների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու խումբ): 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 11,776,745 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,701,760 հազար դրամ):

Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված փոխառությունները՝ Բանկի կապված մեկ անձից ստացված գումարներն են (ծանոթագրություն 34):

29 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>31 մարտի 2021</u>	<u>31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)</u>
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություն	5,386,844	5,303,185
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	<u>5,386,844</u>	<u>5,303,185</u>

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ փոխառության համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

2016թ. ընթացքում Բանկը կապակցված անձից ստացել է 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով ստորադաս փոխառություն, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2026 թվականը: Տոկոսադրույքը կազմում է 9% (Տես ծանոթագրություն 33):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչինչ):

30 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	892,583	911,903
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	193,315	185,249
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	481,842	481,842
Վճարվելիք գումարներ պետական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում	29,662	143,963
Վճարվելիք գումարներ	483,358	375,071
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,080,760	2,098,028
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	101,818	181,303
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	43,039	43,558
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ֆինանսական Այլ	-	34
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	186,010	242,108
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,266,770	2,340,136

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	43,558	45,632
Եկամտի ճանաչում	(519)	(173)
Մնացորդը մարտի 31-ի դրությամբ	43,039	45,459

31 Սեփական կապիտալ

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 20,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 150,000 հատ հասարակ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 50,000 հատ արտոնյալ անժամկետ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021		31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
Գեվորկյան Մարետա Ռուդիկի	19,261,600	96.3	19,261,600	96.3
Այլ բաժնետերեր	738,400	3.7	738,400	3.7
	20,000,000	100.0	20,000,000	100.0

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2020թ. Բանկը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 2,050,000 հազար դրամ գումարով՝ թողարկելով 600,000 հազար ՀՀ դրամի հասարակ և 1,450,000 հազար ՀՀ դրամի արտոնյալ բաժնետոմսեր: Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է բաժնետերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը ՀՀ դրամով: 2021թ. Բանկի բաժնետերերը բաժնետիրական կապիտալը չեն ավելացրել:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում կուտակված շահաբաժինների գումարը 2021թ. մարտի 31-ին ավարտված տարվա համար կազմել են 481,842 հազար դրամ: (2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում 481,842 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 5%-ի չափով:

32 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտավորումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

31 դեկտեմբերի 2020
(աուդիտ անցած)

Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	9,449,972	5,982,769
Տրամադրված երաշխավորություններ	6,893,147	3,224,593
Ակրեդիտիվ	-	-
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	16,343,119	9,207,362
Արժեզրկումից պահուստներ	(41,153)	(17,213)

Վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պահուստներում (տես՝ ծանոթագրություն 21-ում):

*Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունները ներկայացվում են այլ պարտավորություններում, որոնց գծով վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	17,213	974
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(9,073)	421
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	33,013	8,559
Չուտ դուրսգրում	-	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ մարտի 31-ի դրությամբ	41,153	9,954

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 22 ծանոթագրությունում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

33 Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Բանկը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել մասնաճյուղերի տարածքների համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրաթիվ ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Բանկը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես ծանոթագրություն 21):

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Բանկը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Բանկին արգելված է վաճառել կամ գրավադրել վարձակալված հիմքում ընկած

ակտիվները: Բանկը պետք է այդ գույքերը պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության ավարտին գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են Բանկի վարձակալական գործառնությունները ըստ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների տիպերի՝

Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների քանակ	Մնացորդային ժամկետ	Միջին մնացորդային վարձակալական ժամկետ	Երկարացման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ	Ձեռք բերման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ	Գործակցին կապված փոփոխում վճարով վարձակալությունների քանակ	Դադարեցման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ
Մասնաճյուղեր	10	3-10 տարի	8.2 տարի	-	-	-	10

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 6.6-10.42% (2020թ.՝ 6.6-10.42%):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է ծանոթագրություն 38-ում:

Վարձակալության գծով վճարներ, որոնք չեն ճանաչվում որպես պարտավորություն

Ընկերությունն ընտրել է կարճաժամկետ վարձակալությունների (12 ամիս կամ ավելի պակաս ակնկալվող ժամկետով) հաշվառման համար չճանաչել վարձակալության գծով պարտավորություն: Նման վարձակալությունների համար կատարված վճարները ծախսագրվում են գծային հիմունքով:

34 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի ուղղակի նշանակալից մասնակիցը հանդիսանում է Մարետա Գևորգյանը:

«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան անուղղակի նշանակալից մասնակից և վերջնական վերահսկող է հանդիսանում Վազգեն Գևորգյանը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)

	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,991,515	376,009	4,438,955	345,380
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	6,128,176	1,155,720	6,384,974	1,513,807
Այլ փոխառություններ	6,253,812	-	6,437,468	-
Ստորադաս փոխառություններ	5,386,844	-	5,303,185	-

**2021թ. Մարտի 31-ին ավարտված
եռամսյա ժամանակաշրջան**

**2020թ. Մարտի 31-ին
ավարտված եռամսյա
ժամանակաշրջան**

	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	68,761	11,313	67,047	22,289
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(90,781)	(21,640)	(19,380)	(4,289)
Տոկոսային ծախսեր փոխառությունների գծով	(51,420)	-	-	-
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների գծով	(116,324)	-	(108,254)	-
Հուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(13,728)	-	(59,448)	-
Այլ գործառնական եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	-	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	-	-	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	100,658	65,269
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	100,658	65,269

35 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, շենքերը, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

35.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

35.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	-	17,066,878		17,066,878
Բաժնային գործիքներ		42,825		42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր		3,972,025		3,972,025
Ընդամենը	-	21,081,728	-	21,081,728
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	81,072	-	81,072
Ընդամենը	-	81,072	-	81,072
Զուտ իրական արժեք	-	21,000,656	-	21,000,656

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	1,579,102	260,218		1,839,320
Բաժնային գործիքներ		42,825		42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր		8,840,490		8,840,490
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		1,280		1,280
Ընդամենը	1,579,102	9,144,813	-	10,723,915
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		560		560
Ընդամենը	-	560	-	560
Զուտ իրական արժեք	1,579,102	9,144,253	-	10,723,355

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև փոխանցումներ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված արժեթղթերը և պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը գեղջելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ գեղջված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

36 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում			
			Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	19,701,957		19,701,957	-	19,701,957	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 25)	14,829,971	14,829,971	14,829,971	15,632,562	-	(802,591)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած) Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	Չուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	18,181,073		18,181,073	-	18,181,073	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 25)	16,524,178		16,524,178	17,367,858	-	(843,680)

37 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 37.3 -ում:

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,440,496		36,440,496			-	36,440,496
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	19,701,957	-	19,701,957	-	-	-	19,701,957
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,987,409	1,379,013	3,366,422	210,757	-	210,757	3,577,179
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	148,674	149,243	297,917	2,442,393	1,231,715	3,674,108	3,972,025
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,034,232	24,206,314	32,240,546	54,270,285	25,667,747	79,938,032	112,178,578
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	561,393	-	561,393			-	561,393
	68,665,607	26,714,534	95,380,141	67,546,796	30,614,394	98,161,190	193,541,331

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

	<u>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</u>	<u>1-ից 12 ամիս</u>	<u>Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար</u>	<u>1-ից 5 տարի</u>	<u>5 տարուց ավելի</u>	<u>12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար</u>	<u>Ընդամենը</u>
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	1,500,231	-	1,500,231	-	-	-	1,500,231
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	14,829,971	-	14,829,971	-	-	-	14,829,971
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	38,582,963	45,963,794	84,546,757	39,692,651	3,963	39,696,614	124,243,371
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	40,936	40,936	40,136	-	40,136	81,072
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	20,949	-	20,949	6,311,700	-	6,311,700	6,332,649
Այլ փոխառություններ	69,482	848,230	917,712	9,817,868	5,314,674	15,132,542	16,050,254
Ստորադաս փոխառություններ	21,445	53,699	75,144	-	5,311,700	5,311,700	5,386,844
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	698,171	580,314	1,278,485	416,841	385,434	802,275	2,080,760
	<u>55,723,212</u>	<u>47,486,973</u>	<u>103,210,185</u>	<u>56,279,196</u>	<u>11,015,771</u>	<u>67,294,967</u>	<u>170,505,152</u>
Զուտ Դիրք	<u>12,942,395</u>	<u>(20,772,439)</u>	<u>(7,830,044)</u>	<u>11,267,600</u>	<u>19,598,623</u>	<u>30,866,223</u>	<u>23,036,179</u>

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)

	<u>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</u>	<u>1-ից 12 ամիս</u>	<u>Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար</u>	<u>1-ից 5 տարի</u>	<u>5 տարուց ավելի</u>	<u>12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար</u>	<u>Ընդամենը</u>
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,471,183	-	37,471,183	-	-	-	37,471,183
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18,181,073	-	18,181,073	-	-	-	18,181,073

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020 (առդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ազումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ազումար	Ընդամենը
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	655,369	317,990	973,359	206,510	-	206,510	1,179,869
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	2,623,741	2,623,741	8,676,761	3,188,106	11,864,867	14,488,608
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	402,452	402,452	3,652,216	1,674,002	5,326,218	5,728,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,777,514	25,304,731	31,082,245	55,597,660	25,036,443	80,634,103	111,716,348
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	523,615	-	523,615	-	-	-	523,615
	62,608,754	28,648,914	91,257,668	68,133,147	29,898,551	98,031,698	189,289,366
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,749,926	-	2,749,926	-	-	-	2,749,926
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,524,178	-	16,524,178	-	-	-	16,524,178
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	38,642,883	48,220,991	86,863,874	37,359,175	3,358	37,362,533	124,226,407
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	34,072	34,072	33,272	-	33,272	67,344

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ազումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ազումար	Ընդամենը
եր							
Այլ փոխառություններ	62,758	814,282	877,040	9,736,880	5,125,864	14,862,744	15,739,784
Ստորադաս փոխառություններ	23,422	53,863	77,285	-	5,225,900	5,225,900	5,303,185
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	695,472	579,084	1,274,556	414,626	408,846	823,472	2,098,028
	58,698,639	49,702,292	108,400,931	47,543,953	10,763,968	58,307,921	166,708,852
Չուտ Դիրք	3,910,115	(21,053,378)	(17,143,263)	20,589,194	19,134,583	39,723,777	22,580,514
Կուտակված ճեղքվածք	3,910,115	(17,143,263)		3,445,931	22,580,514		

38 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն, իր հերթին, բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման, իրականացման և վերահսկման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է “վատագույն դեպքերը”, որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ պարտքային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, ըստ ժամկետայնության: Վարչությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր ռիսկերի ստորաբաժանման կողմից տրամադրվում է հաշվետվություն վարչության անդամներին, որը ներառում է բանկային նորմատիվները, բանկի ընթացիկ հաշվեկշիռը, եկամուտների և ծախսերի օրական փոփոխությունը և արտահաշվեկշռային հոդվածների փոփոխությունը:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

38.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

37.1.1. Վարկային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

Ներքին վարկանիշեր

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	10,319,085	-	-	10,319,085
Ստանդարտ	26,125,887	-	-	26,125,887
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	36,444,972	-	-	36,444,972
Արժեզրկումից պահուստ	(4,476)	-	-	(4,476)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	36,440,496	-	-	36,440,496

Հակադարձ հեղձանման պայմանագրերի գծով

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>ստացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	19,713,756	-	-	19,713,756
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	19,713,756	-	-	19,713,756
Արժեզրկումից պահուստ	(11,799)	-	-	(11,799)
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք	19,701,957	-	-	19,701,957
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	3,608,005	-	-	3,608,005
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,608,005	-	-	3,608,005
Արժեզրկումից պահուստ	(30,826)	-	-	(30,826)
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք	3,577,179	-	-	3,577,179
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	50,558,634	-	-	50,558,634
Ստանդարտ	783,576	274,626	-	1,058,202
Ցածր	-	967,944	-	967,944
Չաշխատող	-	-	4,404,130	4,404,130
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	51,342,210	1,242,570	4,404,130	56,988,910
Արժեզրկումից պահուստ	(671,949)	(566,433)	(2,807,167)	(4,045,549)
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք	50,670,261	676,137	1,596,963	52,943,361
<i>Վարկեր և փոխադրվածություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	58,909,368	-	-	58,909,368
Ստանդարտ	29,305	186,472	-	215,777
Ցածր	-	19,375	-	19,375
Չաշխատող	-	-	581,555	581,555
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	58,938,673	205,847	581,555	59,726,075
Արժեզրկումից պահուստ	(253,404)	(6,303)	(231,151)	(490,858)
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք	58,685,269	199,544	350,404	59,235,217

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 մարտի 2021

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>գործիքներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չսպիվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	21,081,728	-	-	21,081,728
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	21,081,728	-	-	21,081,728
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	563,016	-	-	563,016
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	563,016	-	-	563,016
Արժեզրկումից պահուստ	(1,623)	-	-	(1,623)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	561,393	-	-	561,393
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Բարձր	16,343,119	-	-	16,343,119
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	16,343,119	-	-	16,343,119
Արժեզրկումից պահուստ	(41,153)	-	-	(41,153)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	16,301,966	-	-	16,301,966

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)

Ներքին վարկանիշեր

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	9,024,169	-	-	9,024,169
Ստանդարտ	28,451,012	-	-	28,451,012
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	37,475,181	-	-	37,475,181
Արժեզրկումից պահուստ	(3,998)	-	-	(3,998)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	37,471,183	-	-	37,471,183
<i>Հակադարձ հեղձանման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	18,191,040	-	-	18,191,040
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	18,191,040	-	-	18,191,040
Արժեզրկումից պահուստ	(9,967)	-	-	(9,967)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	18,181,073	-	-	18,181,073
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	1,190,761	-	-	1,190,761
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,190,761	-	-	1,190,761
Արժեզրկումից պահուստ	(10,892)	-	-	(10,892)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,179,869	-	-	1,179,869
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	51,457,933	-	-	51,457,933
Ստանդարտ	716,527	333,979	-	1,050,506
Ցածր	-	1,175,404	-	1,175,404
Չաշխատող	-	-	3,266,392	3,266,392
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	52,174,460	1,509,383	3,266,392	56,950,235
Արժեզրկումից պահուստ	(716,271)	(770,661)	(2,044,324)	(3,531,256)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	51,458,189	738,722	1,222,068	53,418,979

Վարկեր և փոխադրվածություններ կոմերցիոն

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>հաճախորդներին</i>				
Բարձր	56,852,087	-	-	56,852,087
Ստանդարտ	11,191	1,375,049	-	1,386,240
Ցածր	-	32,000	-	32,000
Չաշխատող	-	-	586,170	586,170
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	56,863,278	1,407,049	586,170	58,856,497
Արժեզրկումից պահուստ	(276,832)	(62,187)	(220,109)	(559,128)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	56,586,446	1,344,862	366,061	58,297,369
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	20,217,278	-	-	20,217,278
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	20,217,278	-	-	20,217,278
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	524,985	-	-	524,985
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	524,985	-	-	524,985
Արժեզրկումից պահուստ	(1,370)	-	-	(1,370)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	523,615	-	-	523,615

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Բարձր	9,207,362	-	-	9,207,362
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	9,207,362	-	-	9,207,362
Արժեզրկումից պահուստ	(17,213)	-	-	(17,213)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	9,190,149	-	-	9,190,149

Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառվածությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ

ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:

- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – վարկերի ու փոխառվածությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար – Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն – 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:

- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor’s, Moody’s ու Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody’s և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վարթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեքով, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետեաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեքով)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուի համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուի դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. Հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուի ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման ժամանակաշրջանում», պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական զեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տրակ գործող գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը, ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ,
- Զուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանսֆերտներ (արտահայտված ԱՄՆ դոլլարով)
- Գործազրկության մակարդակ, ընդամենը (ընդհանուր աշխատուժի տոկոս)
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում (%)
- Առևտուր (աճի տեմպ %)
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)
- Արտարժույթի փոխարժեք
- Անշարժ գույքի գները (միջին գինը Երևանում)

37.1.2. Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն հիմնականում տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Վարկային ներդրումների վերլուծությունը ըստ ճյուղերի ներկայացված է 20 ծանոթագրությունում:

37.1.3. Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխառությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ

հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	71,304,423	67,045,128
Շարժական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	1,220,481	1,212,684
Ընթացիկ հաշիվներ և ժամկետային ավանդներ	5,166,866	5,884,680
Պաշարներ	1,544,752	3,140,741
Երաշխիքներ	7,780,645	6,899,219
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	1,696,913	1,515,356
Այլ	753,300	235,661
Ապահովվածություն չունեցող	27,247,605	29,873,263
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	116,714,985	115,806,732

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չեն ներկայացնում գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

38.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելիների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

37.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Հազար ՀՀ դրամ	31 մարտի 2021		31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)	
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն
Արտարժույթ				
ՀՀ դրամ	+1	35,809	34,750	(559,249)
ՀՀ դրամ	-1	(35,809)	(34,750)	559,249

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	31 մարտի 2021		31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	19,694	+5	48,530
Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	(5,059)	+5	187

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,573,902	21,661,285	1,205,309	36,440,496
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18,348,011	1,353,946	-	19,701,957
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	98,222	3,478,957	-	3,577,179
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15,886,977	1,222,726	-	17,109,703
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,972,025	-	-	3,972,025
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	43,325,944	68,852,634	-	112,178,578
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	213,177	210,140	138,076	561,393
Ընդամենը	95,418,258	96,779,688	1,343,385	193,541,331
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	1,500,231	-	-	1,500,231
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	14,829,971	-	-	14,829,971
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	44,101,880	77,115,350	3,026,141	124,243,371
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,005,342	5,327,307	-	6,332,649
Այլ փոխառություններ	9,796,442	6,253,812	-	16,050,254
Ստորադաս փոխառություններ	-	5,386,844	-	5,386,844
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,041,717	38,570	473	2,080,760
Ընդամենը	73,275,583	94,121,883	3,026,614	170,424,080
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	(168,000)	(1,414,053)	1,582,053	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	768,800	(849,872)	-	(81,072)
Զուտ Դիրք	22,743,475	393,880	(101,176)	23,036,179
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	10,804,787	5,497,179	-	16,301,966

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,440,326	21,473,543	1,557,314	37,471,183
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16,832,902	1,348,171	-	18,181,073
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	348,877	830,992	-	1,179,869
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13,289,320	1,199,288	-	14,488,608
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,728,670	-	-	5,728,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	43,659,966	68,056,382	-	111,716,348
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	104,031	284,806	134,778	523,615
Ընդամենը	94,404,092	93,193,182	1,692,092	189,289,366
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,100,631	649,295	-	2,749,926
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,524,178	-	-	16,524,178
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	43,578,367	77,762,293	2,885,747	124,226,407
Այլ փոխառություններ	9,302,316	6,437,468	-	15,739,784
Ստորադաս փոխառություններ	-	5,303,185	-	5,303,185
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,061,228	36,328	472	2,098,028
Ընդամենը	73,566,720	90,188,569	2,886,219	166,641,508
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	-	(1,197,872)	1,197,872	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	768,800	(836,144)	-	(67,344)
Զուտ Դիրք	21,606,172	970,597	3,745	22,580,514
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	6,395,379	2,794,770	-	9,190,149

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

38.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը, և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նաև կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	31 մարտի 2021, %	31 դեկտեմբերի 2020, %
Ն2/1 Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	29.09	26.00
Ն2/2 Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ցպահանջ պարտավորություններ)	183.97	152.21

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 36-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

Հազար ՀՀ դրամ

						31 մարտի 2021	
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք	
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	1,500,231	-	-	-	1,500,231	1,500,231	
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	14,845,106	-	-	-	14,845,106	14,829,971	
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	38,713,328	48,743,557	42,624,123	7,521	130,088,529	124,243,371	
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	77,165	315,018	6,904,710	-	7,296,893	6,332,649	

Հազար ՀՀ դրամ

31 մարտի 2021

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Այլ փոխառություններ	84,813	1,500,915	12,162,193	6,033,396	19,781,317	16,050,254
Ստորադաս փոխառություններ	21,445	456,836	1,913,784	5,619,749	8,011,814	5,386,844
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	704,960	652,645	646,665	466,896	2,471,166	2,080,760
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր	55,947,048	51,668,971	64,251,475	12,127,562	183,995,056	170,424,080
Ներհոսք		384,000	384,800		768,800	768,800
Արտահոսք		(424,936)	(424,936)		(849,872)	(849,872)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	85,941	6,351,795	9,700,604	163,626	16,301,966	16,301,966

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,749,920	-	-	-	2,749,920	2,749,926
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,544,173	-	-	-	16,544,173	16,524,178
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	38,747,693	51,201,986	40,359,518	6,421	130,315,618	124,226,407
Այլ փոխառություններ	77,593	1,455,242	12,094,374	5,842,381	19,469,590	15,739,784
Ստորադաս փոխառություններ	25,226	444,302	1,883,643	5,648,554	8,001,725	5,303,185
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	702,640	652,913	653,412	501,926	2,510,891	2,098,028
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր	58,847,245	53,754,443	54,990,947	11,999,282	179,591,917	166,641,508
Ներհոսք		384,000	384,800		768,800	768,800
Արտահոսք		(418,072)	(418,072)		(836,144)	(836,144)
Պարտքային ռիսկ պարունակող	313,820	4,179,474	4,370,072	326,783	9,190,149	9,190,149

Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
պարտավորություններ					

38.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

39 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ .

Հազար ՀՀ դրամ

2021թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,739,784	5,303,185	911,903	481,842	22,436,714
Դրամային հոսքերից	487,557	-	(40,257)	-	447,300
Վճարումներ	(195,585)	-	(40,257)	-	(235,842)
Ստացված գումար	683,142	-	-	-	683,142
Ոչ դրամային հոսքերից	(177,087)	83,659	20,937	-	(72,491)
Վարձակալության գծով պարտավորության ճշգրտում	-	-	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորության ավելացում	-	-	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորության դուրսգրում	-	-	-	-	-
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(182,201)	86,390	-	-	(95,811)
Հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ	5,114	(2,731)	20,937	-	23,320
Շահաբաժնի հաշվեգրում	-	-	-	-	-
Մարտի 31-ի դրությամբ	16,050,254	5,386,844	892,583	481,842	22,811,523

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	Ընդամենը
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,097,777	10,261,764	480,323	426,000	17,265,864
Դրամային հոսքերից	326,911	-	(25,080)	-	301,831
Վճարումներ	(172,415)	-	(25,080)	-	(197,495)
Ստացված գումար	499,326	-	-	-	499,326
Ոչ դրամային հոսքերից	5,985	410,192	9,524	-	425,701

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ. մարտի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության ն գծով պարտավորություններ	Պարտավորություններ շահաբա- ժինների գծով	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորության ճշգրտում	-	-	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորության ավելացում	-	-	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորության դուրսգրում	-	-	-	-	-
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	-	413,474	-	-	413,474
Հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ	5,985	(3,282)	9,524	-	12,227
Շահաբաժնի հաշվեգրում	-	-	-	-	-
Մարտի 31-ի դրությամբ	6,430,673	10,671,956	464,767	426,000	17,993,396

40 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 մարտի 2021	31 դեկտեմբերի 2020
Հիմնական կապիտալ	27,916,136	29,266,068
Լրացուցիչ կապիտալ	8,372,608	8,779,820
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	36,288,745	38,045,888
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	192,433,705	192,308,841
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	18.86%	19.78%